

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

РЕЦЕНЗИЯ

От: *проф. д-р Надя Димитрова Миронова; УНСС гр. София,*
3.7. Администрация и управление, научна специалност „Социално управление“

Относно: *конкурс за доцент по научна специалност 3.7. Администрация и управление, научна специалност Социално управление, в УНСС, обнародван в ДВ, бр. 65 от 08.08.2025 г.*

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Управление“ на УНСС съгласно Решение на АС № 3/25.06.2025 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 3132 от 07.10.2025 г на Ректора на УНСС.

2. Информация за кандидатите в конкурса

В конкурса участва единствен кандидат гл. ас. д-р Илия Крумов Кереzieв, катедра „Управление“, УНСС гр. София.

Кандидатът е гл. асистент в катедра „Управление“, Университет за национално и световно стопанство от декември 2016 г. и по настоящем. От април 2010 г. до декември 2016 г. е бил гл. асистент в катедра „Предприемачество“ на същия университет. Преди това е бил научен сътрудник в Институт за развитие на предприемачеството при УНСС, където придобива опит в подготовка, организация и реализация на научноизследователски, образователни и консултантски проекти в областта на предприемачеството и МСП. Придобитата образователна и научна степен „доктор“ на кандидата е по научна специалност 05.02.18 Икономика и управление. Специализирал в Технически университет, Дрезден. Активен участник в мобилности и

прояви по програма ERASMUS+, INTERREG, ELANET, RESEARCHCULT.

Кандидатът притежава необходимия опит в преподавателската и изследователска работа за хабилитация.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

3.1. Изпълнение на количествените изисквания

Информацията за преподавателската активност, публикациите и всички количествени данни са коректни и изчерпателни.

Съветът по хабилитация на УНСС (прот. №10/07.05.2025 г.) е потвърдил съответствието между представените материали и количествените и изисквания на Университета за национално и световно стопанство и на ЗРАСРБ. Кандидатът има 1640 точки от изисквани 720, което значително надвишава изискванията за заемане на длъжността „доцент“ в УНСС.

3.2. Изпълнение на качествените изисквания

Според предоставената от кандидата Карта за изпълнение на качествените показатели за заемане на длъжност „доцент“ в УНСС, всички групи качествени изисквания са изпълнени. Впечатление прави международната активност на гл. ас. д-р Керезиев – реализирани мобилности и специализации в над десет европейски университети, участие в множество международни проекти, участието му като рецензент в международни научни издания, членството в професионални и научни организации.

Представените доказателства представят Илия Керезиев като утвърден изследовател с приноси в националното и международното развитие на знанието и като утвърден лектор с университетски, национален и международен принос в преподавателското, учебното и педагогическото развитие. Приносът му за развитието на УНСС и утвърждаването на авторитета на университета е значителен.

Съветът по хабилитация на УНСС (прот. №10/07.05.2025 г.) е потвърдил съответствието между представените материали и качествените изисквания на Университета за национално и световно стопанство и на ЗРАСРБ.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Кандидатът е преподавател в УНСС и има също така дългогодишен международен преподавателски опит . Според предоставената информация в картата за изпълнение на количествените изисквания, часовете, необходими за преподавателски опит, значително надвишават изискванията.

Има разработени и въведени нови дисциплини при обучението на студенти, бакалаври и магистри, в специалности към катедра „Управление“ и катедра „Предприемачество“ на УНСС. Представени са учебник по „Управление на аутсорсинга и субконтракторството“ и самостоятелно учебно помагало „Социална отговорност на малки и средни предприятия: ръководство за интегриране в управлението.“ Учебните материали са рецензирани по установения ред, публикувани и приложени в преподаването.

Прави впечатление, че във времето са разработвани винаги актуални за практиката учебни дисциплини, свързани с управлението на бизнес и социални организации. Има принос към развитието на високо равнище на университетското образование чрез провеждане на специализирано обучение на студенти от Saginaw Valley State University (САЩ) по теми, свързани с управление на малък бизнес, екипно взаимодействие и личностно развитие

Отбелязвам специално участието като лектор в множество преподавателски мобилности по програма „Еразъм“.

Считам, че учебно преподавателската работа на кандидата значително надхвърля изискванията за заемане на длъжността „доцент“ в УНСС както в количествено, така и в качествено отношение.

5. Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

Представените за оценка трудове са:

- 1 бр. монография – хабилитационен труд;
- 1 бр. публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“;
- 3 бр. студии, публикувани в реферирани в SCOPUS издания с научно рецензиране;

- 5 бр. студии, публикувани в нереферирани издания с научно рецензиране;
- 6 бр. статии и 5 доклада, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове;
- 3 бр. глави, които са част от колективни монографии;
- 1 бр. университетски учебник за нуждите на УНСС - 190 стр. – 11.875 коли;
- 1бр. учебно помагало.

Общ брой на представените от кандидата трудове- 26, от които: 12 бр. на български език и 14 бр. на чужд език (английски).

За публикациите в съавторство е ясно разделението на участието между съавторите.

5.1. Основни направления в изследователската дейност.

В изследователската дейност на кандидата могат да се открият ясно няколко направления:

- Приложение на бизнес модели в управлението на МСП (публикувана самостоятелна монография, 2025 г.);
- Приемственост и унаследяване във фамилия бизнес (участник в реализиран университетски научно-изследователски проект и публикувано ръководство, предназначено за нуждите на собствениците и мениджърите на фамилия предприятия в България, 2009-2013 г., въведени нови учебни програми в катедра Предприемачество);
- Социална отговорност на МСП (ръководител на реализиран университетски научно-изследователски проект, публикувана колективна монография по темата и ръководство, предназначено за нуждите на собствениците и мениджърите на МСП в България, 2018-2022 г.).

5.2. Обобщение на получените научни и/или научно-приложни резултати.

Кандидатът има изградена международна репутация, базирана на активна научна и изследователска дейност, която включва:

- Реализирани мобилности и специализации в десет университета, включително в Гърция, Турция, Северна Македония, Косово, Албания, Германия и Полша.
- Участие в множество международни проекти през последните 7 години, свързани с изследователски и приложни дейности, като 1) ERMIScom, 2)

ELANET (участват 8 държави и 17 университета от Европа и Латинска Америка), 3) CoWorking, 4) RESEARCHCULT, 5) „Подпомагане на развитието на институционалния и бизнес капацитет за работа на малки и средни предприятия в Босна и Херцеговина“, 6) „Подпомагане на развитието на институционалния и бизнес капацитет за работа на малки и средни предприятия на Косово и 7) Създаване на центрове за иновации и заетост „Теория към практика“.

- Принос към международната платформа ELANET (European Latin American Network in Support of Social Entrepreneurs) чрез участието като представител на УНСС в ръководния екип от българска страна – съдействие за насърчаване на социалното предприемачество, развитие на международни партньорства и трансфер на добри практики между академичните институции и социално отговорния бизнес в Европа и Латинска Америка.
- Принос към шведската образователна платформа Esybee (<https://www.esybee.com>) в качеството на член на управленския екип – участие в стратегическото развитие на иновативни дигитални решения за подкрепа на учители, родители и ученици чрез провеждане на UX изследвания, usability проучвания, внедряване на дигитални иновации и трансфер на академично знание в практиката.
- Принос към фирма „Уайлд Арт“ ЕООД чрез участие в изготвяне на проектно предложение по Програма за научни изследвания и иновации 2021–2027, с фокус върху анализ на бизнес модела, дигитализация и UX/UI решения за повишаване на конкурентоспособността.
- Принос към COST Action CA18236 – SHIINE чрез участие в международни изследователски дейности, свързани със социални иновации в отговор на хуманитарни кризи, с акцент върху подкрепата за украински бежанци. Сътрудничеството включва интердисциплинарен подход и принос към разработването на казуси с практическа значимост.

Резултатите от работата на гл. ас. д-р И. Кереzieв са впечатляващи като количество, имат национален и международен мащаб и признание и значително надвишават изискванията по процедурата.

5.3. Представен е самостоятелен научен труд - монография, на тема „Приложение на концепцията за бизнес модел в управлението на малките и средните предприятия“. Монографията представлява системно изследване на концепцията за бизнес модел и нейното приложение в управлението на малките и средните предприятия (МСП). В центъра на анализа е разбирането за бизнес модела като интегрирана рамка, която описва как организациите създават, доставят и улавят стойност, като едновременно осигуряват управленска насоченост и стратегическа гъвкавост. Основната цел на труда е да се разработи и апробира интегрирана методологическа рамка за изграждане, валидиране и адаптиране на бизнес модели в контекста на МСП.

В монографията е приложен успешно интегриран подход за бизнес моделиране като средство за подобряване на конкурентоспособността и устойчивостта на МСП. На основата на анализа са формулирани препоръки към предприемачи, мениджъри и институции за по-успешно приложение на концепцията за бизнес моделите в българската практика.

Съчетаването на задълбочен теоретичен анализ и емпирични наблюдения прави труда едновременно приносен за академичната теория и полезен за практиката. Разработената интегрирана методологическа рамка предлага практически приложим инструментариум за собственици и мениджъри на МСП в процеса на изграждане, усъвършенстване и трансформация на техните бизнес модели.

Считам, че монографията „Приложение на концепцията за бизнес модел в управлението на малките и средните предприятия“ е задълбочено и самостоятелно научно изследване, което напълно покрива изискванията за хабилитационен труд по отношение на актуалност, структура, методика, получени резултати и научно-приложни приноси.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам заявените от кандидата гл. ас. д-р Илия Кереzieв приноси с мои редакционни промени, както следва:

НАУЧНИ ПРИНОСИ

I. Разширено е полето на научното знание, като са изследвани и разкрити нови връзки и зависимости и са изградени нови модели за управление и специфично бизнес моделиране в МСП:

- Разработена е интегрирана методологическа рамка за изграждане, валидиране и адаптиране на бизнес модели в МСП (публикация с номер 1 - вж. Списък на публикации и други научно-приложни резултати).
- Предложени са принципи и инструменти за практическо приложение на бизнес моделирането в управлението на МСП (публикации с номера 1, 11 и 12).
- Синтезирани са съвременни рамки за управление и е обоснована тяхната приложимост в контекста на МСП. Изследванията в тази област са базирани на фундаментални управленски принципи и функции, като същевременно предлагат тяхното адаптиране към спецификите на МСП (публикации с номера 1, 2, 9, 20 и 22).

II. Доказани са нови взаимовръзки между социалната отговорност и социалното предприемачество през призмата на ключови управленски концепции и механизми за интегриране на политики в организационната практика, което отразява тяхната връзка с теоретичните и приложни измерения на управлението (публикации 3, 4, 5, 6, 13,14,15 и 19)

III. Разширено е полето на научното знание в областта на приемственост, устойчивост и интернационализация на бизнеса, като е разкрита е връзката между стратегическото мрежово поведение на МСП и тяхната международна конкурентоспособност (публикация с номер 8, 18, 20, 21 и 28).

НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

- Предложен е практически приложим инструментариум за бизнес моделиране в МСП (публикация с номер 1).
- Формулирани са препоръки за усъвършенстване на управлението на социалната отговорност и за институционална подкрепа към МСП (публикации с номера 4, 5 и 18).
- Разработени са обучителни модули и учебни материали за предприемачи,

мениджъри и студенти (публикации с номера 4, 7, 8, 9, 14, 15, 16 и 17).

- Подкрепени са политики и практики за повишаване на конкурентоспособността на МСП в Западните Балкани чрез активна работа по международни проекти и партньорства (публикация с номер 18 и проекти по линия на Българската помощ за развитие, реализирани от екип на УНСС в партньорство с Японската агенция за международно сътрудничество (JICA) с цел повишаване на капацитета и конкурентоспособността на МСП в региона на Западните Балкани).

7. Критични бележки и препоръки

Предвид значителната като обем преподавателска и изследователска работа и множеството резултати и приноси на гл. ас. д-р Илия Керезиев нямам критични бележки.

Препоръчвам по- висока публикационна активност в Scopus, за която има огромно количество данни от изследователските си проекти. Също така препоръчвам по-бърза кариера към професор, за което има потенциал и опит.

8. Заключение

Давам положителна оценка за преподавателската и научна дейност и на неговия потенциал за принос към развитието на УНСС и препоръчам на Научното жури да предложи на Факултетния съвет на факултет „Управление и администрация“ на УНСС да избере гл. ас. д-р Илия Крумов Керезиев на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование - 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление - 3.7. „Администрация и управление“ по научна специалност „Социално управление“.

2.12.2025 г./ гр. София

Подпис:

Проф. д-р Надя Миронова

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

REVIEW

From: Professor Dr Nadya Dimitrova Mironova, University of National and World Economy, Sofia

Scientific field 3.7. Administration and Management, scientific specialty "Social Management"

Regarding: Competition for the academic position of Associate Professor in the scientific field 3.7. Administration and Management, scientific specialty Social Management, at the University of National and World Economy, announced in State Gazette, issue 65 of 08.08.2025.

1. Information about the competition

The competition has been announced for the needs of the Department of Management at the UNWE in accordance with Decision of the Academic Council No. 3/25.06.2025.

I participate in the scientific jury of the competition pursuant to Order No. 3132 of 07.10.2025 of the Rector of the UNWE.

2. Information about the candidate in the competition

The competition includes one candidate: Senior Assistant Professor Dr Iliya Krumov Kerezhev, Department of Management, UNWE, Sofia.

The candidate has been a Senior Assistant Professor in the Department of Management at the University of National and World Economy since December 2016 to the present. From April 2010 to December 2016 he held the position of Senior Assistant Professor in the Department of Entrepreneurship at the same university. Prior to that, he worked as a researcher at the Institute for Entrepreneurship Development at the UNWE, where he gained experience in the preparation, organisation and implementation of research, educational and consultancy projects in the field of entrepreneurship and SMEs.

The candidate holds the educational and scientific degree "Doctor" in scientific

specialty 05.02.18 Economics and Management. He has specialised at the Technical University of Dresden. He is an active participant in mobility schemes and activities under the programmes ERASMUS+, INTERREG, ELANET and RESEARCHCULT.

The candidate possesses the necessary experience in teaching and research activities for habilitation.

3. Fulfilment of the requirements for occupying the academic position

3.1. Fulfilment of the quantitative requirements

The information regarding the teaching activity, publications and all quantitative indicators is correct and comprehensive.

The Habilitation Council of the UNWE (Minutes No. 10/07.05.2025) has confirmed the compliance between the submitted materials and the quantitative requirements of the University of National and World Economy and the Act on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria.

The candidate has achieved 1640 points out of the required 720, which considerably exceeds the requirements for occupying the position of Associate Professor at the UNWE.

3.2. Fulfilment of the qualitative requirements

According to the Form for the fulfilment of qualitative indicators for occupying the academic position of Associate Professor at UNWE, submitted by the candidate, all groups of qualitative indicators are fulfilled.

The international activity of Senior Assistant Professor Dr Iliya Kerezhev is noteworthy – mobilities and specialisations in more than ten European universities, participation in numerous international projects, service as reviewer for international scientific journals, and membership in professional and academic organisations.

The evidence submitted portrays Iliya Kerezhev as an established researcher contributing to the national and international development of knowledge, and as a recognised lecturer contributing to the university, national and international dimensions of teaching, learning and pedagogical development. His contribution to strengthening the standing and authority of the UNWE is significant.

The Habilitation Council of the UNWE (Minutes No. 10/07.05.2025) has confirmed the compliance of the submitted materials with the qualitative requirements of the UNWE

and the relevant legislation.

4. Evaluation of teaching and lecturing activity

The candidate is a lecturer at the UNWE and also has extensive international teaching experience.

According to the information provided in the quantitative indicators form, the number of teaching hours significantly exceeds the required minimum.

He has developed and introduced new disciplines in the education of Bachelor and Master students in programmes within the Department of Management and the Department of Entrepreneurship at the UNWE. A textbook titled “Outsourcing and Subcontracting Management” and a separate teaching manual “Social Responsibility of Small and Medium-sized Enterprises: A Guide for Integration into Management” have been submitted. These teaching materials have undergone peer review, have been published and are applied in the teaching process.

It is impressive that over the years the candidate has developed disciplines that are consistently relevant to practice, related to the management of business and social organisations. He has contributed to the development of university education at a high level through specialised training of students from Saginaw Valley State University (USA) on topics related to small business management, team interaction and personal development.

I note in particular his participation as a lecturer in numerous Erasmus teaching mobilities.

I consider that the teaching activity of the candidate substantially exceeds the requirements for the position of Associate Professor at the UNWE, both quantitatively and qualitatively.

5. General characteristics of the scientific works/publications submitted

The works submitted for evaluation include:

- 1 monograph (habilitation work);
- 1 published book based on the defended doctoral dissertation;
- 3 studies published in Scopus-indexed refereed journals;
- 5 studies published in non-refereed journals;

- 6 articles and 5 conference papers, published in non-refereed journals or edited collective volumes;
- 3 chapters in collective monographs;
- 1 university textbook for the needs of UNWE (190 pages – 11.875 printer's sheets);
- 1 teaching manual.

Total number of works submitted: 26, of which 12 in Bulgarian and 14 in English.

For co-authored publications, the division of contributions between authors is clearly specified.

5.1. Main research areas

Several clearly defined research areas can be distinguished in the candidate's work:

- Application of business models in SME management (published monograph, 2025);
- Succession and inheritance in family business (participation in a university research project and a published guide for family business owners and managers, 2009–2013, introduction of new academic programmes in the Department of Entrepreneurship);
- Social responsibility of SMEs (leadership of a university research project, collective monograph and guide for owners and managers of SMEs in Bulgaria, 2018–2022).

5.2. Summary of research and scientific-applied results

The candidate has established an international reputation based on active research and academic engagement, including:

- Mobilities and specialisations in ten universities, including Greece, Turkey, North Macedonia, Kosovo, Albania, Germany and Poland;
- Participation in numerous international projects in the last seven years: ERMIScom, ELANET (8 countries and 17 universities from Europe and Latin America), CoWorking, RESEARCHCULT, projects supporting institutional and business capacity of SMEs in Bosnia and Herzegovina and Kosovo, and the establishment of “Theory to Practice” centres for innovation and employment;
- Contribution to the international platform ELANET as part of the steering team

representing UNWE, promoting social entrepreneurship, developing partnerships, and transferring good practices between academic institutions and socially responsible businesses in Europe and Latin America;

- Contribution to the Swedish educational platform Esys as a member of the management team, supporting strategic development of digital solutions through UX research, usability studies and the transfer of academic knowledge into practice;
- Contribution to Wild Art Ltd. through preparation of a project proposal under the Research and Innovation Programme 2021–2027, focusing on business model analysis, digitalisation and UX/UI solutions to enhance competitiveness;
- Contribution to COST Action CA18236 – SHINE through participation in international research activities related to social innovations in response to humanitarian crises, with emphasis on support for Ukrainian refugees.

The results of the candidate's work are impressive in volume, have national and international relevance, and significantly exceed the requirements of the procedure.

5.3. Submitted monograph

The monograph “Application of the Concept of the Business Model in the Management of Small and Medium-sized Enterprises” offers a systematic study of the business model concept and its application in SME management.

The analysis focuses on the business model as an integrated framework describing how organisations create, deliver and capture value, while providing managerial direction and strategic flexibility. The main objective is to develop and test an integrated methodological framework for building, validating and adapting business models in the SME context.

The monograph successfully applies an integrated approach to business modelling as a tool for improving SME competitiveness and sustainability. On the basis of the analysis, recommendations are formulated for entrepreneurs, managers and institutions for a more effective application of business model concepts in Bulgarian practice.

The combination of rigorous theoretical analysis and empirical observations makes the monograph both academically valuable and practically useful. The integrated methodological framework developed provides a practical instrument for SME owners and

managers in designing, improving and transforming their business models.

I consider that the monograph fully meets the requirements for a habilitation work in terms of relevance, structure, methodology, results and scientific-applied contributions.

6. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

I accept the contributions declared by Senior Assistant Professor Dr. Iliya Kerezhev, with my editorial clarifications as follows:

SCIENTIFIC CONTRIBUTIONS

I. Expansion of scientific knowledge through identification of new relationships and the development of new models for management and SME-specific business modelling:

- An integrated methodological framework for building, validating and adapting business models in SMEs (publication No. 1).
- Principles and instruments for practical application of business modelling in SME management (publications Nos. 1, 11 and 12).
- Synthesised contemporary management frameworks and justification of their applicability to the SME context, based on fundamental management principles and their adaptation to SME specifics (publications Nos. 1, 2, 9, 20 and 22).

II. New conceptual links between social responsibility and social entrepreneurship, through management mechanisms for integrating policies into organisational practice (publications Nos. 3, 4, 5, 6, 13, 14, 15 and 19).

III. Expansion of scientific knowledge in the field of succession, sustainability and internationalisation of business, including the link between strategic network behaviour of SMEs and their international competitiveness (publications Nos. 8, 18, 20, 21 and 28).

SCIENTIFIC-APPLIED CONTRIBUTIONS

- A practically applicable toolkit for business modelling in SMEs (publication No. 1).
- Recommendations for improving the management of social responsibility and institutional support for SMEs (publications Nos. 4, 5 and 18).
- Training modules and teaching materials for entrepreneurs, managers and students

(publications Nos. 4, 7, 8, 9, 14, 15, 16 and 17).

- Support for policies and practices to enhance SME competitiveness in the Western Balkans through active participation in international projects and partnerships (publication No. 18 and Bulgarian Development Aid projects implemented in partnership with JICA).

7. Critical remarks and recommendations

Given the substantial teaching and research activity and the numerous results and contributions of Senior Assistant Professor Dr Iliya Kerezhev, I have no critical remarks.

I recommend increasing publication activity in Scopus-indexed journals, for which he has considerable empirical material from his research projects.

I also recommend a faster progression towards the academic position of Professor, for which he has the expertise and potential.

8. Conclusion

I give a positive evaluation of the candidate's teaching and research activity and his potential to contribute to the development of the UNWE.

I recommend that the Scientific Jury propose to the Faculty Council of the Faculty of "Management and Administration" at the UNWE to elect Senior Assistant Professor Dr Iliya Krumov Kerezhev to the academic position of Associate Professor in the area of higher education 3. "Social, economic and legal sciences", professional field 3.7. "Administration and Management", scientific specialty "Social Management".

2.12.2025 r./ Sofia

Signature:

Prof. Dr. Nadya Mironova